

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 57.

V Ljubljani, v soboto 9. marca 1889.

Letnik XVII.

Iz slovenske šole — za slovenske šole.

Pod označenim naslovom je „Slovenski Gospodar“ obelodanil članek, ki ga je bil dobil iz krogov učiteljskih. Neki prijatelj našemu listu nas opozarja na sostavek ter želi, naj bi ga ponatisnili. Želji ustrezemo radi. Pač pa naj opomnimo, pravi dopisiljalec, da se v članku govori nekako tako, kakor da bi knez Liechtensteinov načrt predlagal „nadzorstvo“ od strani cerkve. Ne! tega v predlogu ni. Nadzorstvo preostane državi. Predlagalec dovoljuje cerkvi samo „so-nadzorstvo“. S tem bi se mogla preprečiti vsaj protikristijanska in tudi nedomoljubna vsabina po šolskih knjigah. Po letu enkrat smo povedali, da je c. kr. državno pravdnništvo zaplenilo na Dunaji neki časnik zavoljo nekoliko citatov. Vrednik je šel vprašat za vzrok zaplembe. In sedaj se je državni pravdnik začudil, ko je zvedel, da so dotični citati povzeti iz šolske knjige, iz knjige, ki jo je naučno ministerstvo bilo odobrilo. Toda pustimo to. Dajmo besedo učitelju, kateri v imenovanem listu piše:

Znani Liechtensteinov predlog je razburil med drugimi tudi učiteljstvo, posebno tukaj na Štajarskem. Vse je začelo kričati, največ pa sinovi Abrahamovi, bodi-si krščeni ali nekrščeni, kakošna nevarnost da žuga od onega predloga šolstvu in narodu.

Ali imamo mi slovenski učitelji res vzrok razgreti se za ali proti temu predlogu? Po mojih mislih nikakor ne! Vsak izmed nas, ki je navajen samo malo dlje gledati, kakor špica nosu sega, gotovo lahko razvidi, da cela ta stvar ima na sebi značaj politike in ne zadene nas slovenskih učiteljev in naše slovenske šole toliko, kolikor se tega marsikateri straši. Poglejmo si celo stvar tako lepo hladnokrvno!

„Verska“ ima postati naša narodna šola. — Ali je bila mari naša šola brezverska? — Ne. — Tega smo si vendar vsi učitelji svesti, da brezverska odgoja je nespametna, absurdna; taka šola in odgoja ne odgovarja slovenski nravi. Ali nismo delovali mnogi učitelji v soglasji z duhovniki v narodnem duhu dosedaj v prid in korist našega naroda? Čemu torej, vprašam, se je nam strašiti Liechtensteinovega predloga ali postave? Mar-li zato, da ne bi naša narodna duhovščina dobila nadzorstva*) nad našo narodno šolo? Jaz mislim, da bi to bilo za nas manj neugodno, kakor do zdaj, ko so nadzorstvo imeli in imajo danes še nekateri možje superpedagogi v rokah, ki niti razvoju naše slovenske šole, niti nam slovenskim učiteljem niso se pokazali preveč prijazni, ter so ovirali razvoj našega narodnega slovenskega šolstva (saj še dozdej nimamo prav za prav čistih narodnih slovenskih šol).

Ne morem si toraj nikakor raztolmačiti postopanja nekaterih gg. tovarišev in učiteljskih društev, ki tako, rekel bi, na komando štajarskega Lehrerbunda, kateremu, mimogredé omenjeno, smo mi slovenski učitelji trn v peti in naše šolstvo deveta briga, — pomaga izraelskim kričačem bodisi krščeni ali nekrščeni, na noge, ter jim napeljuje vodo na njihov mlin.

Vsi znamo, da je Liechtensteinov predlog**) pomanjkljiv; iz tega pa nikakor ne moremo sklepati, da bi dosedanja šola in šolska postava bila popolna. Ona je delo človeške modrosti, ter tudi človeške nepopolnosti... Mi pa slovenski učitelji, ki smo vedeli do sedaj izogubiti se vseh šolskih

*) „So-nadzorstva.“

Poslalec

**) „Predlog“ še ni „postava“. Predloženi načrt, kadar pride na rešeto, se v marsikaterem obziru spremeni, predno dobi veljavo „postave“. Načrt predložila je samo jedna oseba; dolžnost ostalih poslancev pa je, zakaj li bi to človek še-le posebič naglaševal, da predlog po možnosti vzpopolnijo.

Poslalec.

prepirov, bodemo tudi za naprej znali delovati na prid in korist naroda, za razvoj in povzdigo našega narodnega šolstva; kajti postava, če bi bila tudi še boljša in popolnša, ostane le mrtva beseda, ako je ne oživi izpolnjevatelj sam; tako je tudi vest in dober učitelj v šoli živa postava sam ob sebi, če le deluje na korist svojemu narodu.

Rekel sem, da interkonfesionalna šola našim razmeram, duhu našega naroda nikakor ne odgovarja. A poglejmo si protestantske in židovske šole, tu vidimo, da ravno protestantje in židovi, imajoči svoje šole, ohranili so si jih konfesionalne za-se, ter se največ branijo dati taistim obličje brezversko. In glejmo, kakošen hrup delajo zoper drugoverske šole; česar sami nočejo, to bi drugim radi obesili, prav po židovski.

Zato, slovenski tovariši, ne dajmo se nikakor motiti; mi nimamo vzroka potegovati se niti za, niti zoper Liechtensteinov predlog. Naša naloga naj bo: delovati za povzdigo našega narodnega šolstva, to pa najložje dosežemo s tem, ako se vsi slovenski učitelji združimo v eno celoto; in ravno zdaj imamo k temu priložnost, ko se osnavlja „zaveza slovenskih učiteljev“ za slovenske dežele. To Vam svetujem kot Vaš tovariš.

Dogodki v Srbiji.

△ Gledé dogodkov v Srbiji je za nas zanimivo, kaj pišejo avstrijski listi. Oficijozni „Fremdenblatt“ piše, da je preobrat v Srbiji notranja zadeva prostega srbskega naroda, katerega neodvisnost bode Avstrija, kakor doslej, tudi v prihodnje varovala. S tega stališča piše tudi „Politik“, da je v sedanjih razmerah naloga naše države blagovoljna nevtralnost, ker časi so minoli, ko je naša država imela malo častno vlogo žandarma v sosednjih državah. Nova Avstrija — piše imenovani list — zapisala si je na zastavo v svoji notranji politiki

LISTEK.

Sviftijada.

(Devetinštrideseti spev.)

„Sic transit gaudium mundi“, vskliknil sem pepelnično sredo, ko sem videl, kako se pepelimo ponižni in pohlevni Slovenci, kakor da bi bili v istini iz lipovega lesa; tako vsaj nas opevajo naši pesniki in opisujejo naši zgodovinarji.

Po mojem mnenju pa vendar nismo lipovi in neukretni. Jaz ne morem umeti, da smo si Slovenci izbrali mehko lipo za narodno drevo, ker tako radi simpatizujemo z „bodečo nežo“, nežnim „mačkovcem“ in vsemi njegovimi naravnimi sorodniki, ki pikajo, praskajo in vzbujajo bojno srbečico. Minoli predpust, ko so dremale v snegu naše mehke lipe in bodeča robidovje, poskusili smo se slovenski politiki kar z italijansko vročekrvno papriko in jeklenimi peresi, katera smo pomakali v pravo narodno črnilo. In zdaj je menda vsaj za čas končana tudi ta naša najbolj prijetna in rodoljubna zabava.

Tudi g. „s“ in Sviftijanec, zadnji čas privilegovana listkarska poproviča, opepelila sta pepelnično sredo svoji hudomušni glavi in sicer tako izdatno, da se uro pozneje niti spoznala nista, akoravno sta hladila, slučajno pri jedni mizi, s slaniki svojo pe-rečo predpustno nervoznost.

Kako prijeten in miren utegne biti zaradi tega štiridesetdnevni post Slovincem, kajti mir bode kraljeval v tej dobi nad in pod črto v naših časopisih — vsaj do Velike noči. Verjetno je torej, da nam tekne letošnji post bolje od kritičnega predpusta, ker doslej so se strašili tudi naši državni poslanci s praznimi državnimi blagajnicami in navadnim primanjkljajem, v postnem času pa nam bodo že delili od liberalcev zaničevani budgetni preostanek treh milijonov goldinarjev.

Ugodnejšega posta še nismo doživeli od letošnjega, kajti ves državni denarni ostanek se bode porabil na našo korist, saj sta ga tako izvrstno branila nemška veleuma dr. Herbst in Plener zá-se in svojo stranko.

Upati smemo torej Slovenci, da nam letos naši poslanci prinesó zlate piruhe iz državnega zbora, s katerimi bomo izvrstno podprli svoje upe o zaželeni slovenski gimnaziji v Ljubljani in o obljubljeni dolenski železnici.

Ugodnega letošnjega budgeta ne čutimo samo Slovenci, temveč tudi naš verni zaščitnik ekselencija Gautsch. Dr. Herbst, Plener in tovariši očitajo mu že pred razdelitvijo treh milijonov za desničarske namene prenežno rahločutnost nasproti avstrijskim Slovanom, ker jih kar obsiplje z mnogovrstnimi obeti.

Ko ne bi živeli ravno v dobi, ko se prepoveduje kupčija s človeškim blagom, zamenjali bi radi

z liberalci gosp. naučnega ministra tudi le začasno za zavidane tri milijone, kajti doslej smo imeli iz njegove roke le jednakopravni primanjkljaj, katerega ne pokrije letošnji preostanek.

Ne samo v visoki državni politiki imamo Slovenci jako srečno bilancijo in upe cvetoče, s katerimi si smelo sladimo dolgočasne postne dni, tudi v svoji ožji domovini smemo pričakovati nekaj občekoristnih gospodarskih postnih vspehov.

Domovina naša je namreč jako srečno prodala razvaline svojega nemškega gledališča pravim našim Nemcem in mi Slovenci smo se srečno ubranili tega prostora za „Narodni Dom“, ker gledališčni ostanki bi nas še mnogo let strašili z žalostnim spominom. Naši Nemci imajo torej upanje, da se jim kmalu dvigne nov nemški Fenix iz malocenjenih razvalin, in nas Slovence tolaži misel, da se postavi kot sosed bodoče gledališče sredi „Zvezde“, in sicer le zaradi centralizacije nemških muz v naši beli Ljubljani.

Za „Narodni Dom“ pa pristuje tudi najbolje prostor ob mestni periferiji, saj so mu še na razpolaganje prirodni prostori v idilni Kurji Vasi, v Krakovem ali pod Golovcem, kjer živi pravi narodni duh, ki se bojuje vedno in povsod za avtonomno politiko, kateri hočemo ostati zvesti vsaj doma, ker se nam uče posrečiti v državnih nadah in upih.

Sviftijanec.

enakopravnost vseh svojih narodov, in tako naj postopa tudi na znanje, da si pridobi zaupanje. Fakcijozni listi „N. Fr. Pr.“, „Deutsche Zeitung“ itd. sicer pripisujejo preobratu v Srbiji sovražne namene proti Avstriji, toda avstrijska vlada mora se držati načela, da je Srbija neodvisna država.

Neodvisni ogerski listi so vsled zadnjih dogodkov v Srbiji zelo vznemirjeni. Tako piše „Budap. Tagblatt“:

Ko je prišel kralj Milan v Srbijo, bil je še otrok. Bil je vosek v rokah svojih odgojiteljev, kar so ti iz njega naredili, to je. Ko bi bili vestnejši ljudje njega dobili v roke, igral bi kralj Milan prvo vlogo na Balkanu. Kakor pa se nam zdi, so morje raje vzgojevali njegove slabe, nego dobre lastnosti. Moralne in pravne postavbe so svete za vsacega človeka. Prva njegova napaka je bila, da je leta 1876 v turški — vojski živel v veseli družbi, ko so vojaki krvaveli na bojnem polju. Druga napaka je bila nesrečna vojska z Bolgari. Tega narod ni mogel pozabiti. Natalija je sicer strastna, otroška, vendar je vprašanje, ali je bilo dovolj vzrokov, da se je morala zvesta soproga in dobra mati ločiti od sina. Na dvoru so imele prvo besedo katilinske eksistence, ljudje brez značaja, zato sta ginili v Srbiji morala in pravnost. Srbski veljavni državniki niso imeli pristopa itd.“

„Egyetertes“ piše mej drugim:

„Kralj, ki je zapustil svoj prestol, prej ko je dosegel namen, nikoli ne bi mogel dolgo ohraniti prijateljskih razmer z našo državo. Na Dunaji morajo računati z novim položajem in stvar hitro presoditi.“

Vredno je tudi, da si ogledamo može, ki imajo sedaj oblast v Srbiji.

Prva oseba je Jovan Ristić. Bil je porojen leta 1831 v Kragujevci, kjer je bil oče njegov trgovec. Šolal se je v Avstriji, pozneje v Berlinu, Heidelbergu in Parizu, kjer se je odlikoval v državno-pravnih vědah. Koncem leta 1858 je delal na to, da se prestolu odpove Karadjordjević in pride na prestol osemdesetletni Miloš Obrenović.

Pričetkom leta 1860 poslal ga je knez Mihajlo v Carjigrad, da ponovi zvezo s turškim suzerénom in Turki zapusté Smeredevo, Šabac in Beligrad. Sultan je sprva hotel mladega diplomata, ki se je drznil priti v „levov brlog“, zapreti po stari navadi v Jedikule, toda gladki Ristić je prekosil otomanske diplomate ter se vrnil s srečnim vspehom.

Odslej je postal najpopularnejši mož v Srbiji. Knez Mihajlo je v ročnem pismu hvalil zasluge svojega poslanca ter mu izročil ministerstvo vnanjih stvari.

Ko so kneza Mihajla dne 10. junija 1868 v Topčideru umorili, bil je Ristić z Blaznavcem in Gavrilovičem regent do leta 1873. Pozneje je bil vedno, kedar je Srbiji pretila nevarnost, zopet na površji ter štirikrat ministerski predsednik. Mož je značajan, neupogljiv in odkritosrčen. Dve reči je imel vedno pred očmi: Bila je to leta 1869 potrjena ustava, ki naj bi prosteje vredila notranje stvari v deželi, katera naj bi kot balkanski Pijemont združila balkanske države, osvobodivše se turškega jarma. Drugi namen torej njegov je bil osvobojenje balkanskega polotoka. Temu je posvetil vse svoje življenje. Mož je star blizu 60 let, a pogled njegov je še ognjevit, postava ravna in govor mladeniški. S kraljem Milanom je imel mnoge in hude spore; kralj ga ni ljubil, in vendar mu je minolo sredo izročil najvišjo oblast.

Na glasu je kot prijatelj Rusiji in nasprotnik Avstriji. Kot regent in minister tega ni nikdar dokazal v dejanjih. Vedno moramo ločiti, kaj govori državnik v opoziciji, in kaj stori kot minister. Tudi Gladstone je kot govornik opozicije napadal Avstrijo, kot minister pa je prosil odpusčenja avstrijskega veleposlanika.

General Kosta Protić je po svojem mišljenju naprednjak in najstarejši general v srbski armadi. Vojni minister je bil že večkrat ter načelnik generalnemu štabu. V boji ni kazal posebne srčnosti, tem pogumnejši pa je bil, ko je v Wiesbadenu kraljici Nataliji odvzel kraljeviča Aleksandra. Zato je postal pod Kristićem vojni minister. Sicer je strog in točen vojak in znamenit vojaški pisatelj.

General Belimarković je pristaš Ristićev. Bil je že mnogo na bojnem polju, akoravno ne s posebno srečo. Leta 1877 se je vojskoval s Horvatićem, Lešjaninom in Alimpićem proti Turkom ter premagal Pirot. Leto 1885 pa mu je prineslo tako malo slave, kakor njegovim tovarišem.

Govor poslanca dr. Poklukarja v državnozborni seji dne 1. marca t. l.

(Dalje.)

Menim, da je velika krivičnost, ako se naravnost reče: Davek se ne more odpisati, ker se mora tirjati dokaz neiztirljivosti in ker je ta jako težaven. Po mojem prepričanju se dá nekak formalen, ne strogo postaven dokaz neiztirljivosti skoraj v vseh takih slučajih dognati in pravica zahteva, da v teh slučajih odpadejo predpisi hišno-najemninskega davka ravno tako, kakor se že danes godi pri praznih stanovanjih hiš, ki se oddajajo v najem.

Kar pa se tiče večje preosnove zakonodajstva gledé hišnega davka, izvršiti se po mojem mnenju v tem trenutku še ne dá, preverjen pa sem, da se more s tem pričeti že v teku tega leta, in sicer načelno pričeti.

Po mojem mnenju bi se moralo pri zakonodajstvu gledé hišnega davka delati na to, da se doseže splošno znižanje. Gospod finančni minister bo pač takoj odgovoril: Sedaj, ko imam dva milijona proračunskega preostatka, hočejo na eni strani, naj znižem neposrednje pristojbine, na drugi strani se tirja to gledé drugih pristojbin, tretja stranka zahteva zopet velike investicije, opustitev loterije, cenejšo sol itd. Kam pa bom prišel s svojim preostatom dveh milijonov?

Ugovor ni neutemeljen, in tudi se ne more dvojiti, da se bodo še povišale tirjatve za našo vojno potrebščino, akoravno smem izraziti upanje, da pri današnjih utrjenih nadah gledé miru vojna uprava ne bo več zahtevala izvanredne potrebščine.

Vprašanje o hišnem davku bi se moralo povprek, kakor jaz menim, reševati s stališča, da se prvič odstranijo dandanašnje krivičnosti in trdosrčnosti, potem pa se izvede splošno in kolikor moč enakomerno znižanje davka od poslopij.

Saj se z mnogih strani čujejo opravičene pritožbe, da je razloček mej 26²/₃ odstotnim hišnim davkom v glavnih mestih in v krajih seznamka A itak neutemeljeno velik nasproti 20 odstotnemu hišno-najemninskemu davku pri ostalih krajih.

Priznavam to.

Priprosti račun že kaže, da hišni posestnik v Otakringu — Otakring, kolikor vem, ni v seznamku A, pač pa Hernalis — plačuje le 14 odstotkov svojega kosmatega dohodka, hišni posestnik vis-à-vis pa mnogo višji hišni davek.

Ravno tako je na primer v praških predmestjih.

Tukaj plačuje hišni posestnik 22-6 do 22-8 odstotkov. To je gotovo razloček, ki se mora vsaj deloma poravnati.

Treba je seveda pri tem paziti tudi na neko drugo stališče. Čujejo se deloma tudi tam, kjer so taka nasprotja, pritožbe od onih, ki plačujejo višji davek, zakaj se vendar tudi sosedje in pod enakimi razmerami živeči hišni posestniki ne prisilijo k plačevanju višjega davka.

No, k plačevanju višjega davka prisiljen biti — osobito pri hišnem davku — je vedno košljiva stvar.

Skusili smo to pri Tirolskem ter vidimo pri Trstu in drugih krajih, katerim so se naložili višji davki. Toda po mojem mnenju bi se moralo v prihodnosti pri reformi hišnega davka vsprejeti kot načelo, da se hišno-najemninski davek, ki se bo moral samo ob sebi umevno znižati od 26²/₃ odstotka, razširi na vse kraje z določenim številom prebivalcev ali hiš (Prav res! na desni); ob enem pa bi se morala seveda, kakor pri zvišanju drugih davkov, skleniti posebno še pri hišnem davku prehodna doba, tudi za vsa manjše kraje dolga prehodna doba, recimo od 15 do 20 let, mej katero bi se polagoma uvedli v te kategorije.

Formalnega postopanja z vprašanjem o hišnem davku pa bi se bilo treba po moji sodbi poprijeti z veliko pozornostjo.

Saj je poleg tega konkurenca za olajšave pri vseh davčnih vrstah in investicijah jako velika, ter mislim, da bi bila izvršitev le takó mogoča, ako se nova postava ali novela k postavi o hišnem davku sklene že tekom tega leta ter se znižanje hišnega davka tudi razdeli na večje število let. Znižanje bi moralo biti enakomerno razdeljeno iz ozirov na finančni erar, kakor so se tudi na korist davkoplačevalcem sklenile prehodne dobe. To so le v splošnem moji nazori o sedaj perečem vprašanju hišnega davka.

Omenjati moram tukaj slučaja, ki prav za prav ne spada v pristojnost državnega zbora, pač pa v ono ministerstva notranjih zadev, v kolikor se

tiče pridobitve Najvišjega potrjenja za neki deželnozborni sklep. Preskrbel sem si akte o preložitvi neke cestne zgradbe, ki se je razpravljala že l. 1854. (Čujte! Čujte! na desnici). Tu imam noto do deželne vlade v Ljubljani z dne 16. avgusta 1869, št. 2329, v kateri se navaja, da je to cesto že leta 1853. stavbeno ravnateljstvo načrtalo kot državno cesto, da je ta sklep pozneje leta 1858. dobil tudi Najvišje potrjenje, a se ni izvršil, ker se je potem leta 1861. izročila ta zadeva deželnemu zboru.

Tukaj se gré za preložitve najvažnejše zveze cele Dolenjske z železnico, to je bogenšperska cesta. To je morska kača, ki se je mnogokrat razpravljala v kranjskem deželnem zboru. Večkrat so se napravljali načrti. Bil se je boj mej dvema načrtoma, konečno je prišlo lansko leto do tega, da je deželni zbor dovolil deželno podporo 20.000 glid., ostanek pa se je razdelil na prispevajoče okraje.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. marca.

Notranje dežele.

Najvišji sodni dvor je načeloma razsodil: Ako trgovec v svoje trgovske knjige vpiše kot dolg doto svoje soproge, to ni nikakošen dokaz, marveč more v slučaju konkurza trgovčeva soproga rešiti svojo doto le tedaj, ako ima v rokah o tem sklenjeno notarsko listino.

Naučno ministerstvo je sporazumno z ministerstvom notranjih zadev izdelalo nov učni red za farmacevte; učna doba se razširi od 4 na 6 let ter se bo bolj temeljito predavalo o farmakologiji in kemiji.

Ministerski predsednik **Tisza** je neki svojim strankarskim prijateljem zaupno naznanil, da bo odstopil, kakor hitro bo vredil najvažnejše parlamentarne zadeve. Grof Apponyi se je posvetoval s Papay-em, načelnikom ogerskega oddelka cesarske kabinetske pisarne; tej konferenci se pripisuje največja važnost. Sluti se, da bo v slušaji postal grof Apponyi Tiszov naslednik.

Vsled srbskega prevrata je gotovo, da bo odpoklican **postanik Hengelmüller**. Prestavila ga bo vlada bajé v Bukarešt, grof Goluhovski pa bo prišel v Belgrad. Z bivšim kraljem Milanom se vrše obravnave zaradi njegove preselitve v Avstrijo.

Vnanje države.

Novo **srbsko** ministerstvo je nastopno sestavljeno: Državni svetnik general Sava Gruić, predsedstvo in zunanje zadeve; Peter Velimirović, javne stavbe; dr. Mih. Vuidić, finance; Svetozar Milosavljević, pouk in verstvo; Gregor Gersić, pravosodje; Štefan R. Popović, trgovina; Konstantin Tavšanović, notranje zadeve; Demeter Gjurić, vojna. — „Nordd. Allg. Ztg.“ piše: Ristić je mnogo izkušen mož, ki bo tem lažje zadostoval svojemu nalogu, ker so srbske mejnarodne razmere jako dobro vrejene ter se bo tedaj regentstvo lahko pečalo edino le z notranjimi težavami, ki so tudi napolile Milana, da je odstopil. Budimpeštanski listi enoglasno povdajajo, da je postal položaj na Balkanu vsled Milanove odpovedi težavnejši. „N. Fr. Presse“ pravi, da bo imelo regentstvo veliko podporo v Nataliji, toda ta je Rusinja. Srbska zunanja politika se ne bo preobrnila kar čez noč, preti pa vendar ta nevarnost. List konečno očita Milanu, da ni spolnil svojih dolžnosti, ker je odstopil. „Presse“ ostaja pri tem, da je Milan storil ta korak, ker ima živčno bolezen; nakopal si jo s tem, ker je preveč pil kave in pušil cigarete. „Fremdenblatt“ piše: Ristić je duša regentstvu, Avstrija je vedno spoštovala samostojnost balkanskih držav, tudi ono Srbije, ter bo to storila tudi gledé vseh v tej deželi postavno poklicanih oblastnij. Zanašati se smemo, da bodo i v bodoče razmere mej Srbijo in Avstrijo prijateljske. Kralj Aleksander bo še le dne 14. avgusta t. l. 14 let star ter bo tedaj regentstvo opravljalo svoj posel 4¹/₂ leta, do 18. leta kralja Aleksandra. Finančne razmere se bodo takó vredile, da si bodeta Milan in Aleksander delila dosedanjo dvornino 1.200.000 frankov; regente bo Aleksander plačeval po 60.000 frankov na leto. — Kraljica Natalija je brzojavno čestitala svojemu sinu, novemu kralju; za trdno se pričakuje, da bo prišla v Srbijo, kakor hitro bo odpotoval kralj. Iz Odese se poroča: Nelidov se je tukaj na svojem potovanju v Peterburg sešel s pribočnikom kraljice Natalije, ki se je takoj povrnil v Jalto. — Dobro poučeni krogi trdijo, da bo v kratkem že metropolit Teofan, ki je izrekel ločitev kraljevega zakona, umirovljen, prognani metropolit Mihael pa nazaj poklican.

Ako je „Hamb. Corr.“ dobro poučena, odstavljen bo v kratkem **nemški** vojni minister Bronsart. Kot vzrok se navaja to, da je Bronsart preveč vplival na organizacijo italijanske armade, s tem provzročil večjo finančno bedo, ob enem pa mržnjo italijanskega prebivalstva zoper trocarsko zvezo. Kot nasledniki njegovi se imenujejo Kaltenborn, Blume in Wittich.

(Dalje v prilogi.)

Obtožbe francoske vlade zoper ligo patrijotov so večinoma zlobna obrekovanja. Kakor trdi „Temps“, dokazale so sicer zaplenjene listine, da obsega organizacija lige načrt za oboroženje njenih članov, nikakor pa ne, da je liga skušala zapeljati vojake. Pravosodni minister je odložil razsodbo, toda skoro gotovo se bodo pričele kazenske preiskave zoper več „patrijotov“. — Ministerski svet je sklenil, da se bo glavna slavnost v spomin francoske revolucije vršila dne 5. maja v Versailles-u, kjer so se pred sto leti sešli glavni stanovi. Dan pozneje se bo otvorila svetovna razstava, ob enem pa priredilo velikansko razsvetljenje pariškega mesta.

V angleški spodnji zbornici je predvčeraj prvi lord admiralitete, lord Hamilton, predložil načrt, ki nasvetuje, da se tekom štirih in pol leta zgradi sedemdeset novih vojnih ladij. Troški so proračunjeni na 21½ milijona šterlingov. Polovica teh ladij se bo napravila v vladnih, polovica v zasebnih ladjedelnicah. Predloga se mora kot cela ali potrditi, ali pa zavreči. Zakladni kanceler Goschen je naznanil, da se v ta namen ne bo vsprejelo posojilo, marveč se bo ves znesek razdelil na sedem let, tako da bodo iznašala prva štiri leta davki na leto za dva milijona, prihodnje tri leta pa po 1.400.000 šterlingov več. — Razprava o tem predmetu se bo vršila dne 21. t. m.

Predvčerajšnji italijanski večerni listi pišejo, da je novo ministerstvo nastopno sestavljeno: Crispi, predsedstvo in zunanje zadeve; Zanardelli, pravosodje; Miceli, poljedelstvo; Bertole-Viale, vojna; Brin, mornarica; Giolitti, zaklad; Seismit-Doda, finance; Finali, javna dela; Lacava, pošta in brzojav; Baccelli, pouk. Zadnjih pet ministrov je na novo vstopilo. Z druge strani se zopet poroča: „Crispi je še včeraj odložil nalog ministerstvene sestave, vendar pa ga je kralj pregovoril, naj zadnji pot še enkrat poskusi. V pozni noči se mu je posrečila sestava: Crispi, Zanardelli, Bertole, Brin in Miceli kakor prej; Giolitti prevzame zaklad, Seismit-Doda finance, Baccelli pouk, Cremona javna dela, Lacava pošta. Izid krize je v prvi vrsti ta, da so se italijanske žalostne finance obremenile z letnim zneskom 200.000 lir za novo ministerstvo pošt, in da je kabinet namestu levičarski politično mešan, parlamentarno slaboten, da nikdo ne veruje na njegov obstanek. Lacava je prišel v ministerstvo le vsled Crispijevega prijateljstva; Cremona je znan matematik ter je večkrat kandidoval za naučni portfelj, vzbudilo pa je veliko začudenje, da ga je Crispi postavil na čelo javnim delom: Kriza tedaj še vedno ni končana.“

V švicarskem kantonu Tessinu so navstali povodom volitev nemiri. Predvčeraj dopoldne je dobil curiški bataljon števil. 68 povelje, da takoj odpotuje v napominani kanton.

Nizozemski „Handelsblad“ javlja: Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, premenilo se ni stanje kralju. Akoravno ni več upati na rešitev, vendar tudi ni znamenj, da neposrednje preti nesreča. Kralj je pri zavesti ter bo po mnenju zdravnikov živel še najmanj tri mesece.

Rumunska zbornica je dovolila kredit 8 milijonov frankov, da se pomnoži opravični material na rumunskih državnih železnicah. — Srbski dogodki so v Bukareštu napravili globok vtis. Kraljica Natalija bo v kratkem prišla v rumunsko prestolnico; njeni tamošnji prijatelji so za trdno prepričani, da se bo povrnila v Srbijo.

Izvirni dopisi.

Od kranjsko-štirsko meje, 5. marca. Znani zadnji dogodek je kakor strela z jasnega razsvetlil versko mlačnost in npravno plesnobo sedanjega časa. Pokvarjeno človeštvo je z elementarno silo opozoril, da se povprašuje po vzrokih mnogih enakih dogodkov. To uči bolj živo in glasno, kakor vse knjige in knjižure, kakor vsi časniki, ter ostro toži sedanji liberalizem, ki je v prvi vrsti zato odgovoren. Pa mesto da bi spoznali grozovite posledice svojih nekrščanskih načel in strašanskega moraličnega propada, so liberalni časopisi v svoji nepresegljivosti predznanosti cesarju vsigdar zvesto duhovenstvo sumničilo neolojalnosti. Ta sovražni in neosnovani napad zasluži najostrejšo grajo. Vedeti moramo, da s tem brezvernimi liberalci z židovi vred kažejo dobro premišljen zistem: Svoje hudobno farizejstvo zakriti in v neprestanem sovraštvu katoliški cerkvi jedno zasoliti. Toda lojalni katolik se tega zlobnega čina ni ustrašil, temveč je v teh boleznih dnevih svoj patrijotizem in verno vdanost sijajno pokazal; on je to storil, kar mu veli sv. cerkev in lastna vest. Pravi katolik ni, kakor liberalni dopisniki, vsakoršne nesnage nabiral ter trosil strahovite pravljice v vnanje liste, temveč je prosil milosti in usmiljenja za dušo nesrečnega Rudolfa in molil za blagor ljubljene cesarja in cele hiše njegove. V svojem očetovskem srcu tako grozovito žaljeni vladar je v tem

svojim narodom najlepši vzgled dal. Da! Mi hočemo prositi blagoslova Vsegamogočnega na svojega tako ljubljene cesarja, njegovo hišo in celo ljubo Avstrijo, ter na novo zapriseči, da nazore mladostlovenskega liberalizma, ki je naše verno ljudstvo vže tolikokrat osramotil, odločno obsojamo.

Iz Prage, dne 1. marca. Dežela češka plačuje za državne potrebe ogromne svote, vendar se ne more reči, da bi država narodu češkemu velikodušno vračala njegove darove. Letošnji državni proračun ima za državne finance mnogo veselejše lice, nego je bilo to videti v začetku iz predloge finančnega ministra Dunajevskega. Državni prebitok ne izkazuje neznatne svote 169.000 gld., temveč znatno svoto 2.820.059 gld., in državni dohodki 542.800.274 gl., izdatki pa znašajo 539.980.215 gl. Ne nastanejo li kaki izredni dogodjaji, lahko bi torej v Avstriji nastala doba stalnih prebitkov, kajti državnozborna desnica dovolila je državi tudi novih in visokih davkov, da bi ista mogla pri umnem gospodarstvu lepo izhajati, marsikako potrebno naredbo uvesti in odstraniti konečno skoro stoletne krivde, koje so se godile nenemškimi stanovnikom države naše. Res, da je sedanja vlada mnogo bolj naklonjena kulturnim težnjam naroda češkega, nego prejšnje vlade, vendar treba po pravu in resnici priznati, da tudi ta vlada Čehom ni posebno naklonjena.

V čeških pokrajinah biva zdaj skoro šest in pol milijona Čehov in manj nego tri milijoni Nemcev. Pogledimo zdaj, kako skrbi država za kulturne potrebe obeh teh narodnostij.

Češko vseučilišče brez bogoslovske fakultete broji 2861 vseučiliščnikov, nemško v Pragi pa 1470 poslušalcev, med temi je 229 bogoslovcev, skoro samih Čehov.

Dasi torej broji češka univerza 1000 vseučiliščnikov več nego nemška, ima vendar slabše prostore, manj klinik in profesorjev. Vsled tega iznašajo tudi troški za češko univerzo 333.346 gld. in za nemško 416.091 gld. V številkah govorjeno stoji torej državo jeden češki vseučiliščnik samo 141 gld., nasprotno pa jeden židovsko-nemški dijak 283 gld., tedaj 142 gld. več, ali dvakrat toliko, kakor takle navaden Čehaček. Ako odštejem od nemške fakultete češke bogoslovce, kojih jeden državo stane nekaj čez 100 gld., pojavila bi se nameravana razmera med češkimi in nemškimi visokošolci še jasneje.

Bode li konečno država ustanovila tako potrebno bogoslovsko češko fakulteto, Bog vedi. V državnem proračunu k 14. odstavku vsprejeta je bila od proračunskega odseka ta-le resolucija:

„C. kr. vlada se zopet in nujno pozivlje, da, naslanjajoč se na zakon z dne 26. februarija 1882, št. 24, kar najprej založi na češki Karlo-Ferdinandovi univerzi češko bogoslovsko fakulteto.“

Češka tehnika v Pragi ima 334 dijakov in nemška 175. In tudi tu državo stoji nemška politehnika mnogo več nego češka. To nerazmerje k neprospehu Čehov zvišuje se še vsled tega, ker imajo Nemci drugo nemško tehniko v Brnu, kjer stoji jeden poslušalec državo 800 gld., vrhu tega imajo pa Nemci svojo visoko deželno-kulturno šolo na Dunaji.

Čehi se doslej marno trudijo pri vladi, da bi na češki politehniki ustanovila učiteljske stolice za poljedelstvo, da bi torej tudi Čehi dobili nekako visoko šolo za to stroko.

Proračunska komisija je vsaj gledé lepših in ugodnejših prostorov gledé kemičnih učiteljskih stolic na češki tehniki vsprejela resolucijo.

Kakor malo vlada skrbi za povzdigo visokih šol čeških, istotako se ne briga, da bi se tem šolam preskrbel izobraženi naraščaj, koji bi zavzimal vsled smrti to ali ono učiteljsko stolico, ali pa vsled upokojenja, kar zahteva za neobhodno potrebno univerzalnost visokih šol. Vlada zahteva za izobraženje naraščaja visokih šol 20.000 gld. posojila, od tega pripadalo bi 17.640 gld. na univerzo in 1550 gld. na tehniko. Kako se te podpore podeljujejo, dokazuje slučaj, da državno podporo dobiva 29 nemških, 8 poljskih in samo jeden češki kandidat profesure. Na Dunaji v ministerstvu gotovo mislijo, da je Čehu mōči živeti ob vzduhu in da 8 do 11 let lahko poučuje brezplačno, in če bi poleg tega poginil gladi, kakor se je to pred leti pripetilo nadobudnemu češkemu fizjologu dr. Novotnemu.

Istotako prejelo je državne podpore za univer-

zitetne dijake 56 Nemcev in samo 5 Čehov. Uvažuje se li, da v Cisltvaniji živi 7 in pol milijona Nemcev in 5½ milijona Čehov, je ta podpora „zeló pravično“ razdeljena. Vse te krivice bodo poslanci češki gotovo pojasnili osobito v nadrobni razpravi proračuna.

Konečno vam še poročam, da nemški „Schulverein“ za letos priredi svoj občni zbor v Karlovih Varih. Meseca maja zberó se v mestu Karlovem nemški bojeviti možje iz Trutnova, Liberca, Heba, Tahova in iz Budjeovic s svojimi pomočniki z Dunaja in Berolina, da oživé pojemajoče gibanje ne samo na korist bojevitega društva za ponemčevanje čeških otrok, temveč i nemškega nacionalizma sploh. V poslednji dobi tožijo nemški kolovodje, da nemško navdušenje za to društvo gré rakovo pot. Tudi požrtvovalnost nasproti „Schulverein“ bila je prejšnja leta večja, dasi je društvo zbirke svoje razširilo i celó na vso Nemčijo. Torej ima deseti ta shod nalog, priliti pojemajoči svetiljki vsenemški malo oživljajočega olja!

Iz Zagreba, 3. marca. Pereče vprašanje o našem gledališču je rešeno kar na kratko. Opera naša je namreč po odloku banovem prenehala in ugovori s pevači so že odkazani. Še pred enim tednom se je pisalo po naših časopisih, da ban želi še eno leto poskusiti z opero in če bode potem zopet deficit tako velik, kakor je bil dozdej, da se opera mora odstraniti. Na to se ni čakalo. Bržkone so pri vladi osvedočeni, da mora tudi sledeča sezóna pod sedanjimi okolnostmi svršiti se s primankljajem. Zastonj je bil tedaj ves trud gledališčne enquete, da se opera vzdrži, kajti vse osnove, katere so predlagali neki članovi, da se deficit zmanjša, bile bi le poskušnje brez uspeha, in vlada je to dobro razumela, pa se je tako hitro odločila. Deficit letnih 30.000 goldinarjev ni tako neznatna svota, da bi jo mogla zemlja kar tako žrtvovati, samo je vprašanje, je li je za ugled mesta Zagreba to koristno. Zagreb je žrtvoval za opero skoz več let vsako leto 10.000 goldinarjev, in zdaj ne bode imel od vsega tega nič. Res je, da imamo več drugih bolj potrebnih stvari obskrbeti nego je opera, ali to isto imajo morda še v večji meri naši sosedje, pa vendar trošijo deželni denar za taka „potratna“ podjetja. Z opero pada tudi v neke meri ugled glavnega mesta; pa saj nam je znano, kako se v mnogih krogih misli o ugledu našega mesta. Vprašanje je, kako bo z našo dramo v bodoče. Da se malo potolažijo privrženci opere, razpisuje se v istem odloku, s katerim je opera odstranjena, natečaj za najboljšo drame iz domačega življenja hrvatskega, da bode repertoire dramatski boljši in bolj naroden, nego je bil dozdej, ker so se le preveč tuji komadi predstavljali. Ta je pa resnična, in vsak prijatelj drame mora biti s tem odlokom vladinim zadovoljen. Istina je, da moremo pravo narodno drame na ta način lepo dovršiti, dočim narodne opere zares še sedaj imeti ne moremo, saj te nimajo še večí národi nego je naš.

Neki prijatelj narodnega gledališča v Zagrebu je izračunal, da se je dohodek gledališča zmanjšal od l. 1876—1888 za celih 13.700 tor. letnih, in da je dohodek ravno poslednja leta rapidno in konstantno padal. Razlogov za to je več, in v prvem redu naši društveni odnošaji. Zagreb ima v novejšem času do 50 društev. Če dá vsako društvo le eno zabavo na leto, jih je že 50, in koliko ljudi gre raje na take zabave nego v gledališče. Tudi razni „volksängerer“, ciganski muzikanti, recitatorji in cirkusi odvrtaajo ljudi od gledališča. Tem tujcem bi bilo treba vrata zapreti, ali pa jih z visokimi licencijami prisiliti, da se ne selijo k nam. Tretji razlog je siromaštvo enega dela našega prebivalstva, kateremu ne preostane radi prevelike draginje toliko od njegove zasluzbe, da bi si mogel privoščiti tudi nekaj duševne zabave, ker je vstopnina previsoka. Zatorej naj bi se poleti predstavljalo v areni, kakor imajo to vrejeno po večih mestih, kamor bi mogel tudi siromašnejši svet dohajati z malo vstopnino. Najvažnejši razlog manjšega dohodka pa je sama gledališčna zgradba, ki je oddaljena od najbolj živih predelov mesta v gornjem mestu, kamo posebno v zimskem času svet iz dolnjega mesta ne zahaja. Tudi je tako trošna in stara, da se vsak boji v njo stopiti, če se spomni velikih nesreč po požaru, kajti iz zagrebškega gledališča bi jih moglo malo uiti v slučaju kakega požara. Zato je v istini gledališče če dalje bolj prazno tudi pri predstavah boljših komedov. In za opernim vprašanjem je zdaj prvo na

redu vprašanje o novem gledališču. Skrajni čas je že, da se tudi to enkrat reši. Denarja je že toliko nabranega (čez 300.000 goldinarjev v gotovem), da se more že to spomlad zidati pričeti. Sedanja vlada bi si zadobila s tem velikih zaslug, ko bi to stvar hitro rešila. Dosta se je že to vprašanje pretresalo in menda bodo konečno vendar interesi mesta Zagreba odločilni v tej zadevi. Naj se sezida gledališče na prikladnem mestu, o katerem se je večina prebivalcev izrekla. Zagreb bi z novim gledališčem mnogo pridobil, ker bi se s to zgradbo tudi olepšal. Da se je gledališče zidati začelo takrat, ko se je razpravljalo o zemljišču, kje bi imelo stati, gotovo opera ne bi bila odstranjena, kajti dohodek se je največ radi stare gledališčne zgradbe zmanjšal. Zakaj se pa gledališče ne zida, čeravno je dosti denarja zato, ne vé nobeden pravega razloga povedati. Vlada obeta vsako leto, da se bode pomladi začelo zidati in tako se je tudi letos izrazila, da se bode to zgodilo. Verjetno je, ker ni opere več, katera je delala toliko skrbi, da se je konečno odstranila. Zdaj nastopi nova skrb o zidanju gledališča. Dobro bi bilo, da se tudi te rešijo s kakšnim pozitivnim činom, saj negativnih je že tako malo odveč. Ravno tako bi mogel mnogi smatrati za pravo ironijo vladino dovoljenje, da si more, ako hoče z onim prinosom od 8000 gold. vzdrževati opero samo mesto, ko je vendar znano, da je dozdej bil deficit večidel radi opere 30.000 gold. na leto. Zagreb ima drugih potreb dovolj, katere vse s svojim lastnim dohodkom pokriva, a zdaj da bi skrbel še za opero? To je skoraj nemogoče, a z 8000 gold. opero vzdrževati, pa bila kakoršnakoli, je skoraj neverjetno. Malo več ljubavi in privrženosti od zgoraj bi bilo treba za naše glavno mesto, pa bi se moglo v lepem skladu razvijati ter razviti do krasnega mesta.

Trgovska in obrtniška zbornica.

IV.

VIII. Gospod zbornični svetnik Ivan Baumgartner poroča v imenu odsekovem, da je trgovska in obrtniška zbornica v Liberci poslala zbornici prošnjo do slavnega državnega zbora, da se premené §§ 13. in 28, potem §§ 27. al. 1, in 40, točka 2 zakona z dné 30. marca 1888, drž. zak. št. 33, o zavarovanju bolnih delavcev ter prepis jednakega poročila do visokega c. kr. trgovskega ministerstva s prošnjo, naj zbornica na primeren način podpira liberške zbornice prošnjo.

Iz te prošnje naj naslednje posnamemo in povdarimo: Zakon z dné 30. marca 1888, drž. zak. št. 33, ima v §§ 13. in 28. določilo, da se delavcem, ki izstopijo iz blagajnice, oziroma iz dela, po propisanem preračunjanju, dá delež prihranilnega zaloga one bolniške blagajnice, h kateri so do zdaj pripadali, ali pa da se za nje plačuje oni bolniški blagajnici, katere udje so postali z vstopom v drugo delo v letu dni. Po „uradnih poročilih“ c. kr. ministerstva notranjih stvari „o zavarovanju vsled kake nezgode in o zavarovanju delavcev“, ter po ustanovilih za okrajne in delovršbene bolniške blagajnice ne postopa se samo s prihranilnimi (pričuvnimi) zalogi po zakonu novo ustanovljenih bolniških blagajnic, to je, s tistimi zalogi, katere je napravljati v dnem, kadar pride novi zakon v moč, ne, novi zakon naj ima veljavo za stare bolniške blagajnice in potakem naj bi se postopalo s prihranilnimi zalogi starih bolniških blagajnic!

To prikrajšuje ne samo pridobljene pravice, ampak je proti temeljnim načelom pravičnosti, ker se ne jemlje v poštev in ker za slične določbe povse nedestaje vsekakor potrebna dejanjska medsobnost, naposled pa protsilovi določilo prihranilnega zaloga kot takega.

Poleg tega pa so še mnoge in ravno največje zdanje tvorniške bolniške blagajnice ob jednom pokojninske in provizijske blagajnice; kako neki naj se zdaj razlikuje imenje, oziroma prihranilni zalogi, ki so določeni v ta in oni namen? S kako pravico namerja se v določno naznačenim namenom zbrane in posvečene kapitalije odtegniti svojemu določilu ter jih podvroči novega zakona določilom o porabi prihranilnega zaloga?

Nekaterim industrijam, katerim le redkokdaj treba sprejemati starejše delavce, katere imajo le mladoletne delavce, ki dosegi popolno ročno spretnost, ostavljajo učne delavnice, da stopijo v delo pri podjetjih, ki so prisiljena, zahtevati od delavcev večjo spretnost ter jih tudi morajo in morejo bolje plačati — takim industrijam bilo bi onemogočeno

pri predkazovanju prihranilnih prispevkov pomnožiti prihranilni zalog svojih delovršbenih bolniških blagajnic; kajti morale bi ono malo, kar bi v obče imele, vselej le predkazavati, dočim ne bi dobivale nič predkazanega.

Tvornice, katere morajo radi neugodnih trgovinskih razmer začasno odpuščati mnogo delavcev, morale bi na mah oddati veliki del zbranega pričuvnega zaloga svojih delovršbenih bolniških blagajnic in take starejše tvornice, ki že imajo precejšnji pričuvni zalog in vsled nesreče, recimo požara, ne morejo dlje časa delati, izgubili bi pričuvni zalog malone povse, in, kadar prejšnji delavci po prenovljeni tvornici spet poiščejo svojo domovino in staro delo, kar se pač navadno dogaja, mogli bi od tistih deležev pričuvnega zaloga, katere so s seboj vzeli, le zlomke nazaj prinesiti, ko bi novo ustanovljene bolniške blagajnice — vsaj pri mnogih obrtnih strokah — potrebovale dolgo vrsto let, predno zberó z ozirom na visoke zakonite zahteve primeren pričuvni zalog, pri katerih je torej odstotni postavek pričuvnega deleža zelo nizek in radi tega mora se tudi znesek deleža celó tedaj, kadar se delo večkrat premenja, vedno manjšati. Dalje se priznaje v prošnji, da je zavarovalno-tehniško gotovo prav, da je verjetnost obolesti in smrti, torej upotrebljevanje bolniške blagajnice pri starih ljudeh večja, nego pri mladih; toda iz izkušnje in z ozirom na storitve bolniške blagajnice, ki so po zakonu določene ter iz različnih obrtnih strok ne daje se to trditi za vse slučaje, ampak dá se trditi, da to utegne pač le pri delavcih takih industrij ali podjetij, ki imajo le moške delavce, za druge obrtne stroke pa, med njimi posebno tkaninska obrtnost in osobito bombažne tkalnice, torej obrtne stroke, katere dajejo dela na tisoče delavcem, kateri v mnogih zborničnih okrajih avstrijskih zastopajo največje število, je baš napačno. Potem se v prošnji dokazuje s statističnimi podatki, da je, ako uporabimo §§ 13., točka 6 in 28 zakona, nemogoče napravljati primeren pričuvni zalog za poslednje imenovane obrtne stroke, katere imajo zvečine ženske in v obče mlajše osebe (na pr. predilnice in tkalnice za bombaž).

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je daroval občini Tribučé za šolo 200 gld.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslal veliko slovenskih knjig v dar g. Anton Žgur. Isto tako jej je daroval zabavnih knjig g. Josip Sancin. Obema požrtvovalnima domoljuboma naj bi sledili še drugi!

(V državnem zboru) se je včeraj pričela nadrobna debata o državnem proračunu.

(V mariborskem volilnem okraju) je bil v četrtek na mesto Aussererjevo izvoljen nemški liberalc dr. Gustav K o k o s c h i n e g g, odvetnik v Gradci. Oddanih je bilo 746 glasov, od teh je dobil imenovani kandidat 709. Kakor znano, se slovenska stranka ni vdeležila volitve, le v Središči so narodnjaki oddali 34 glasov okrajnemu šolskemu nadzorniku Maksu Robiču. Maks Kaiser in Al. Kottovitz sta dobila po jeden glas, jedna glasovnica je bila prazna.

(Slovensko gledališče.) Jutri v nedeljo 10. t. m. igrala se bode prvokrat izvirna veseloigra „Pene“. Spisal J. Skalec. Ker so izvirne igre le prereditve prikazni na slovenskem odru, nam pač ni treba sl. občinstva še posebno opozarjati na jutranjo predstavo. Igra ima vseskozi živahno dejanje, polna je komičnih situacij in zapletov; ni dvoma, da bode napolnila naše gledališče. V nedeljo dne 17. t. m. predstavljala se bode prvokrat burka „Vrban Debeluhar“ ali „Na Dunaj po nevesto!“

(500 komadov tabaka) je našel Janez Knez, prodajalec na Ježici št. 5. Najditelj ima tabak doma in ga bo izročil županstvu na Ježici.

(Razstava slik.) V dvorani tukajšnje c. kr. realke je od danes do 25. t. m. razstavljenih pet slik, in sicer: „Pomorska bitka pri Visu“, slikal major Bürklein v Monakovem; „Veliki volilni knez tolaži narod po švedski vojski“, slikal Röber v Düsseldorfu; in trije akvareli od Beneša. Razstava je odprta od 10. ure dopoldne do 5. ure popoldne. Vstopnina 20 kr.

(Včerajšnji mesečni semenj) je bil dobro obiskan. Nagnali so nad 1350 repov raznotere živine.

(Pri občinski volitvi v Hrenovicah) je bil izvoljen županom Hinko Kavčič z Razdrtega, svetovalci pa posestniki Anton Lenassi, J. Jurca, J.

Šantelj, Matej Milharčič, Filip Kavčič, Fr. Milavec, Viktor pl. Garzarolli in Anton Koruza.

(Iz Zagreba) se nam poroča: Dne 7. t. m. se izročili zemlji jako tipično osebo zagrebškega prebivalstva, namreč Uršo Kocjan, soprogo mestnega odbornika g. A. Kocjana, ki je umrla v 56. letu. Pokojnica je bila krčmarica „Pri mandljevem drevesu“, znana pod imenom „Mandalica“, katero poznajo tudi ljubljanski krogi, posebno pa vrli „Sokol“. Krčmarica Kocjan se je odlikovala posebno pri volitvah, kajti časoma je tako vplivala na ljudstvo po deželi in predmestjih, da je moral ž njo računati vsak kandidat. Neki že umrli odlični hrvatski politik imenoval jo je nekoč „prvo hči domovine“; na to ime je bila zelo ponosna. Povodom zmage kandidata narodne stranke v zagrebškem okraju l. 1870 poklonil ji je volilni odbor srebrno kupo in izvoljeni poslanec je poljubil na čelo coram publico razvnetega ženskega agitatorja. Ona pa je tudi znala brzdati svojo volilno tolpo; nji na čelu je vselej korakala k volitvi. Hvaležen jej spomin. —ac.

(„Armee-Album.“) Tega krasnega dela v spomin cesarjeve 40letnice je izšel 5. zvezek, v katerem je 70 životopisov feldmarsalleutenantov s podobami. Vredništvo nas prosi naznaniti, da se prvi zvezek s podobami in životopisi cesarske hiše dobi à 2 gld.

(Iz c. kr. poštne hranilnice.) Te dni razposlana uradna okrožnica objavlja odredbo, na podlagi katere vložniki lahko skozi hranilnico poslujejo z avstro-ogersko banko po vseh tržiščih v monarhiji. Samo je treba „ček“ po navadi popisati in pristaviti opombo, v katerem mestu se naj denar izplača banki. Podobno posluje banka s svojimi interesenti. — Meseca februarja se je vložilo 464.967krat skupaj za 52.998.231 gld.; od tega na Štajarskem 23.321krat za 2.190.847 gold., na Koroškem 6359krat za 527.758 gld., na Kranjskem 4607krat za 424.869 gld., na Primorskem 7167krat za 997.103 gld. A vrnilo so 126.873krat skupaj 52.901.087 gld.; od tega pride na Štajarsko 3671krat za 1.312.028 gld., na Koroško 852krat za 146.057 gld., na Kranjsko 634krat za 124.859 gld., na Primorje 2626krat za 1.096.900 gld. Od 12. januarja 1883 do konca minolega meseca se je vložilo 20.909.628krat v skupnem znesku 2.238.090.923 gold. 26 kr., a vrnilo 6.243.087krat skupaj 2.193.928.465 gld. 61 kr., preostalo je torej v hranilnici 44.162.457 gld. 68 kr. — Rentnih knjižic je v prometu 9646, in so vredne 8.573.830 gld., vložnih knjižic je 674.888, čekovnih pa 14.593; število vložnikov je narastlo za 6856 oseb. Zgubila se je knjižica za 5 gl. 50 kr. v Mislinji, in ena za 50 kr. v Novem Mestu. — Novo pošto zbiralnico dobili so kraji: Sv. Jurij na Taboru pri Celji, sv. Jurij blizo sv. Lenarta v Slovenskih goricah, Galicija na Koroškem. — Vložnikom na zahtevanje je urad kupil in odposlal vrednostnih papirjev za 9.956.700 gl. — Okrožnica sklepoma objavlja podatke o poštni hranilnici na Ogerskem, Taljanskem, Nizozenskem, Švedskem, Francoskem.

Raznoterosti.

— Žganje v Belgiji. Belgijska liga zopek opojne žgane pijače nabrala je statistične podatke o alkoholizmu po deželi in je te dni objavila v svojem uradnem časopisu. Podatki so kar strašanski. Vsled teh popije se na leto v Belgiji 70.000.000 litrov šnopsa; a potreba še vedno narašča. V poslednjih 15 letih pomnožilo se je prebivalstvo za 14 odstotkov, zauživanje alkohola za 37 odstotkov. Vsled tega pomnožilo se je število blaznih za 45, zločincev za 74 in samomorilcev za 80 odstotkov. Belgija, koja broji blizu 6 milijonov duš, potroši na leto za svoje umobolne 135 milijonov frankov, za javni pouk pa samo 15 milijonov frankov. Šol je 5500, šnopsarij pa — 136.000!

— Povoden j. V Turčiji so zadnje dni vode močno narastle. Škoda je velika, več ljudi se je ponesrečilo. Železnična zveza z Bolgarijo je že več dni pretrgana.

— V Betlehemu so pričeli zidati protestantske cerkev. Stala bode 70.000 mark; ta denar se je večinom nabral v Nemčiji. Cerkev bo imela 200 sedežev ter je v prvi vrsti namenjena Arabcem; zaradi tega se bo tudi v njej opravljala služba božja v arabskem jeziku.

— Dobra pljuča ima M' Clure, član zakonskega zbora v angleški Kolumbiji. Govoril je neprestano 27 ur, ker je hotel, da nasprotniki izgube potrpežljivost in tako propade predložena postava zaradi prodaje nekaterih državnih zemljišč.

Telegrami.

Dunaj, 8. marca. Danes dopoludne je škof Angerer daroval črno sv. mašo za leta 1864 v Šlezviku-Holstiniji padle avstrijske vojake.

Peterburg, 8. marca. Danes se bo objavil ukaz, ki pooblašča finančnega ministra, da izda izključno za konvertovalne namene določeno štiriodstotno zavarovano železnično posojilo v nominalni vrednosti 700 milijonov frankov.

Sofija, 8. marca. Princ Ferdinand se je danes povrnil v Sofijo.

Pariz, 9. marca. Uradni list objavlja naredbo, s katero se razveljavlja ukaz iz leta 1886, da vojvoda Aumale ne sme bivati na ozemlju republike.

Rim, 9. marca. Ministerstvena kriza je rešena. Seismit-Doda je prevzel finance, Giolitti zaklad, Finali javna dela; ostale portfelje obdržé dosedanji ministri.

Rim, 8. marca. Mej diplomati, ki so danes povodom obletnice kronanja čestitali papežu, bil je tudi grof Revertera.

Umrli so:

6. marca. Jožef Kofler, pek, 48 let, Poljanski nasip št. 50, katar v šrevih.

7. marca. Jožefa Knižek, delavka, 23 let, Rožne ulice št. 23, hiba srčnih klopeev.

V bolnišnici:

7. marca. Martin Uranič, kajzar, 61 let, (Poljanska cesta št. 42, podružnica), combustio. — Lovrenc Bostolc, krojač, 29 let, jetika.

Tujci.

7. marca.

Pri Matiču: Jaroslav Bartoseh, potovalec, iz Prage. — Urbančič, zasebnik, z Gorenjskega — Neumayer, trgovec, z Bavarskega. — Finger, inženir, iz Prage. — Ott, trgovec, iz Nemčije.

Pri Slonu: Bartuška, c. kr. stotnik, iz Trsta. — Ant. Pauluza, krčmar, iz Italije. — Mally z Gorenjskega. — L. Pačeti, zasebnik, iz Kamnika. — Jurij Kraigher iz Postojne. — Ziani, trgovec, iz Gorice. — L. Koos, trgovec, z Dunaja.

Tržne cene v Ljubljani

dné 9. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	5 83	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	4 50	Surovo maslo,	— 76
Ječmen,	4 16	Jajce, jedno	— 2
Oves,	2 67	Mleko, liter	— 8
Ajda,	4 67	Goveje meso, kgr.	— 54
Proso,	4 33	Telečje	— 48
Koruza,	4 83	Svinjsko	— 60
Krompir,	2 23	Kostrunovo	— 36
Lečn,	12 —	Pišance	— 65
Grah,	13 —	Golob	— 20
Fižol,	11 —	Seno, 100 kgr.	— 50
Maslo, kgr.	— 94	Slama,	— 32
Mast,	— 70	Drva trda, 4 mtr.	6 70
Špeh svež,	— 50	" mehka, " "	4 35

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		razkornost v mm	toplotna po Celziju			
7. u. zjut.	737.7	—11.6	brezv.	megla		
8. u. pop.	735.4	2.0	sl. jzap.	jasno	0.00	
9. u. zveč.	735.2	2.6	"	"		

Srednja temperatura —2.3° C., za 4.9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83	gl. 15	kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	83	" 90	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	111	" 60	"
Papirna renta, davka prosta	99	" 20	"
Akcije avstr.-ogerske banke	888	—	"
Kreditne akcije	302	" 75	"
London	121	" 85	"
Srebro	—	—	"
Francoski napoleond.	9	" 62	"
Cesarski cekini	5	" 69	"
Nemške marke	59	" 47 1/2	"

Zobozdravnik Schweiger

stanuje pri Maliču (hôtel Stadt Wien), II. nadstropje št. 23.

Ordinira od 1/2 10. do 1/2 1. ure zjutraj in od 2. do 5. ure popoldne.

Ob nedeljah in praznikih od 1/2 10. do 1. ure. (1)

Lastno delo!

Vsake velikosti in raznovrstni

kovčgi (Koffer),

ročne in druge torbice (Taschen) iz usnja ali jadernega platna (Segeltuch) so na izbero in je priporočila ter obratno po pošti pošilja

A. Košir,

Kolodvorske ulice št. 24

(2-1) v Ljubljani

poleg južnega kolodvora.

Tovarniške cene!

Služba cerkvenikova in organistova (2-1)

je izpraznjena. Dotičnik naj se oglasi pismeno pri podpisnem uradu s pojasnilom družinskih razmer.

Farni urad Sela pri Kamniku.

Franc Kokalj, sobni slikar,

Rožne ulice šte. 21 v Ljubljani,

se priporočila prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu v izvrševanje vsakovrstnega

slikanja sob

po navadnem in tudi najfinjšem okusu. Dela izvršuje lično in trpežno v mestih, kakor po deželi po prav primerni ceni. (10-4)

Zaloga zanesljivo dobrega črnega vina

Istrijanca razne vrste (6-5)

je na ponudbo častitemu občinstvu. — Kje? pové opravništvo „Slovenca“.

Na najnovejši in najboljši način

umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živeca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje. (26)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkviyo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočila prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočila za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih puščah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinjeje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

— cerkvenih oprav —

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornatí.

Odlikovan: 1873, 1881.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev opatije Soulae (Gironde). Dom MAGUELONNE, pripor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepuje in popolno ozdravi celjusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. čitateljem, opozorjé na to starodavno ter prekorigstvo iznajdbo — najboljši in edini tek proti zobobolu.

Tvrška SEGUIN Bordeaux

(Francija) Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnah dišav. (30)

Diseldorfske oljnaté barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje). Filijala: Slonove ulice 10-12

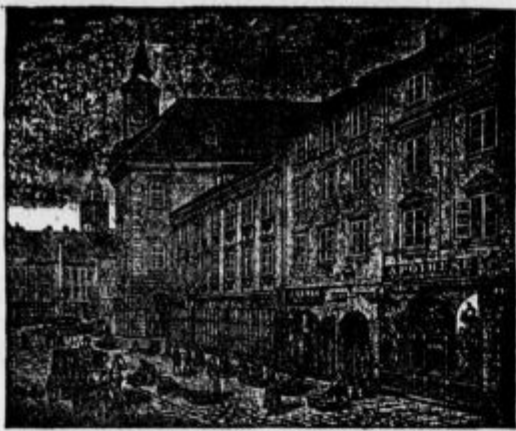
priporočila slikarjem, dljakom, stavbenim in pohištvnim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošila na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnaté barve v ploščevinastih puščah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 kigr. naprej primerno ceneje. (100-12)

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve (in kemična tovarna), v Gradi (na Štajarskem) ena, pa ena v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršene vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vraneli, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, v križi itd., otekanji nog, mehurnih na nogah, izvunjenji, tščanji od sedla in oprave, pri sušeti itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža (22)

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Izvrsten mēd

pravi garantovani pitanec

se dobiva

v zabojkih po 5 kil. à kilo 50 kr. in zabojček 30 kr. proti predplačilu ali poštnem povzetju pri

(10-8)

Oroslavu Dolenc-u,
svečarji v Ljubljani.

V najem se o sv.
Juriju oddá

Martanova hiša

v Medvodah.

Hiša je jako prostorna, pripravna za gostilno in primerna za poletna stanovanja.

Več o tem se izvé pri Josipu Jarcu v Medvodah. (3-2)

Službo cerkovnika ali organista

ali pa obe skupaj išče neoženjen moš, kateri je že več let opravljal enako službo. Izurjen je tudi v vrtnarstvu in sadjarstvu (zlasti cepljenju in obrezovanju) ter bi nastopil v slučaju, da ne dobi kimalu prve službe, tudi službo

vrtnarja,

četudi samo za nekaj časa. — Službo nastopi lahko takoj. — Naslov pové upravištvo. (3-2)

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

To doseže le I. Bendiksa iz Št. Valentina c. kra. priv. nepremočljiva

hranilna mast za usnje

potrjena s stotinami spriševal (cene: cela škatlja 1 gl., 1/2 škatlje 50 kr., 1/4 škatlje 25 kr., 1/8 škatlje 12 1/2 kr.), potem za likanje usnja ravnokar patentovana

hranilna tinktura za usnje

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje marveč bolj oljnat likalno črnilo, katero je preskusilo c. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v c. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gl. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gl., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. Razprodajalcem rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih monarhije, v Ljubljani pri gg. Schusnigu & Weberju in A. Krisperju. — Svarimo pred ponarejanji! Prosi se za ponudbe v razprodajanju, kjer se ni založb. (30-4)

Brnskoblago

za elegantno
spomladansko ali poletno
obleko

v odrezkih po 3-10 m., to je 4 vatlje vsak kos, za gl. 4.80 iz fine gl. 6.— iz finejše gl. 7.75 iz izborno fine gl. 10.50 nepresegljivo fine

pristine volne,

kakor tudi blago za zgornje sukne, s svilo pretkani „kamgarni“, poletno surovo sukno, blago za livrée-je, pralno-pristno sukaneno blago, fino in najfinije črno sukno za salonske oprave itd. razpošila proti povzetju izneska kot poštna in solidna znana

tovarniška zaloga sukna

Siegel-Imhof v Brnu.

Pojasnilo: Vsak odrezek je 3-10 m dolg in 136 cm. širok, tedaj popolnoma zadostuje za popolno moško (15-4) obleko.

Tudi se pošilja, kolikor kdo zahteva na metre. Jamči se, da se pošlje blago natančno po izbranem vzoru. Vzorcji gratis in franko.

Avstro-ogerska karavana v sv. deželo.

Prihodnja avstro-ogerska karavana v sv. deželo bo okrog 21. dné marca 1889 iz Trsta odšla ter naj se vdeleženci obrnejo do podpisanega, ki jim bo takoj poslal obširne vsprede.

Potovanje obsega: Trst — Aleksandrija — Kajiro — Kajfa — Nazaret — Tiberija — Jeruzalem — Sv. Janez — Betlehem — Jeruzalem — Ramleh — Jafa — Port-Said — Aleksandrija — Trst oziroma Carjigrad in Solun.

Potovanje bo trajalo 45 dni.

Cena I. razredu s popolno hrano 635 gl. v bankovcih

„ II. „ „ „ „ „ 545 „ „ „

Zadnji dan za oglašenje 12. dan marca 1889.

Te karavane se smejo vdeležiti osebe tudi iz Nemčije in drugih dežel.

Na Dunaji, I., Spiegelgasse 12. Leon Woerl,

ces. br. dvorni knjigotrožec, založnik, komtur in vitez mnogih visokih redov. (16-16)

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive, vinske in sadne stiskalnice, mlini za grozdje in sadje } najnovejša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje tursice, sejalniki, orala itd. itd.

Sušilne priprave za sadje in sočivje. Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji. (10-2)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Druškovič-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, štorje za štokadoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezna dela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodo; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo: (10)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.